

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MED KENTSEL VE SOSYAL HİZMETLER SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

2021 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7.	DENETİM BULGULARI.....	7

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
--	---

KISALTMALAR

MED A.Ş : Med Kentsel ve Sosyal Hizmetler Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

DİSKİ : Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

TMS : Türkiye Muhasebe Standartları

BOBİ FRS : Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Bazı Kısa Vadeli Alacakların Duran Varlıklar Hesap Grubunda Takip Edilmesi
2. Bazı Uzun Vadeli Sipariş Avanslarının Kısa Vadeli Avans Olarak Kaydedilmesi
3. Bir Yıldan Uzun Süreli Teminatların Kısa Vadeli Olarak Kaydedilmesi
4. Bazı Maddi Varlıkların İlgili Hesapta Takip Edilmeyerek Doğrudan Giderleştirilmesi
5. Muhtelif Varlıkların Hatalı Hesaplarda Takip Edilmesi
6. Şirkette Mevcut Olmayan Muhtelif Varlıkların Duran Varlık Hesaplarında Kayıtlı Bulunması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmaz Kiralamalarında Protokol ve Kira Sözleşmesi Hükümlerine Uyulmaması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Med Kentsel ve Sosyal Hizmetler Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (MED A.Ş), ilk olarak Silvan Gıda Sanayi Anonim Şirketi namıyla, Silvan Belediyesi ve dokuz gerçek kişi tarafından, mülga 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 19'uncu maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 1981 yılında kurulmuş olup 17.07.1981 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir. 20.07.2015 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul kararına istinaden statü tadiline gidilerek şirketin unvanı değiştirilmiş ve 24.07.2015 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

MED A.Ş'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup inşaat, taşımacılık, park bahçe işleri, eğitim kurumu açma, enerji, bilişim, coğrafi bilgi sistemleri, temizlik, geri dönüşüm, turizm organizasyon, petrol ve petrol ürünleri, kentsel dönüşüm, halk ekmek, fuarcılık, reklam, markalandırma, pazarlama olarak belirlenmiştir. Şirket bu kapsamda mülkiyeti Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine ait olan hafriyat alanı, otopark, sosyal tesis, restoran, büfe ve kafeteryaların işletilmesi, işlettirilmesi ile Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi (DİSKİ) Genel Müdürlüğü ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinde görev yapan memur ve sözleşmeli personel için yemek temini işleri ile iştigal etmektedir.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarruf ve bunların üzerinde aynı hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

MED A.Ş kamu ve özel hukuka tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tüzel kişi ortaklığını temsilen 5 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 13.12.2021 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; Genel Müdürlükten oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 23.03.2022 tarihi itibarıyla 30 'dur. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

MED A.Ş'nin nominal sermaye tutarı 5.600.000,00 Türk Lirası olup sermayesinin 5.456.200,00 Türk Lirası ödenmiştir.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, şirketin %96,11 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2021 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi	5.382.160,00	96,11
Silvan Belediyesi	212.800,00	3,80
İsmail Meygil	1.008,00	0,018
Hadi Tatlıcıoğulları	1.008,00	0,018
Besra Biçimli	1.008,00	0,018
Ömer Yıldırım	2.016,00	0,036

MED. A.Ş'nin iştirakleri bulunmamaktadır.

Şirketin amacı, mülkiyeti Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine ait olan hafriyat alanı, otopark, sosyal tesis, restoran, büfe ve kafeteryaların işletilmesi, işlettilmesi ile DİSKİ Genel Müdürlüğü ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinde görev yapan memur ve sözleşmeli personel için yemek temini işlerini yürütmektir. Bu nedenle şirketin ana gelirleri işletilen gayrimenkullerden elde edilen gelirler ve yemek temininden elde edilen gelirlerdir. Bunun yanında Büyükşehir Belediyesi ve DİSKİ Genel Müdürlüğüne personel tedariki 2020 yılı sonuna kadar Şirket tarafından sağlanmış olup bu iş sebebiyle 2021 yılında yapılan ödemeler de şirketin önemli gelir kalemini oluşturmuştur.

Gelir tablosundan, 2019 yılında 3.243.548,52 TL zarar, 2020 yılında 6.118.941,49 TL kâr ve 2021 yılında ise 2.326.140,60 TL zarar edildiği görülmüştür. 2020 yılında kâra geçilmesinin sebebi, brüt satışlardaki artışın, satış maliyetlerindeki artıştan daha fazla olması ve 2021 yılında tekrar zarar edilmesinin sebebi ise, cari yıldan itibaren Büyükşehir Belediyesi ve DİSKİ Genel Müdürlüğüne personel temininin son bulması nedeniyle buna bağlı gelirlerin sona ermesi ve diğer faaliyetlerden olağan giderler kalemindeki yüksek artıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2020 yılı aktif toplamı 4.613.700,00 - TL'yi veya net satışları toplamı 9.227.100,00 - TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2021 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve

genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

Şirket, 29.07.2017 tarihli ve 30138 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (56) Sıra no.lu Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Hakkında Tebliğ ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS' de öngörülen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kâr veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi

---

---

yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket, 5018 sayılı Kanun'a ve dolayısıyla bu Kanun'un iç kontrol sistemine ilişkin hükümlerine tabi değildir. Bu nedenle Şirket'te bu Kanun ve alt mevzuatı ile belirlenen iç kontrole ilişkin usul ve esaslara uygun bir iç kontrol sistemi mevcut değildir.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca faaliyet gösterdiğinden iç kontrol sisteminin de bu kapsamda değerlendirilmesi gerekmektedir. 6102 sayılı Kanun'un yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurulabileceği belirtilmiş ve bu suretle şirketlerde denetim komitelerinin kurulabilmesi konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlü kılınmıştır. Aynı maddede diğer şirketlerde ise denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde bu komitenin derhâl kurulacağı ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda vereceği hükme bağlanmıştır. Komitenin, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği bu raporda durumun değerlendirileceği, varsa tehlikelere işaret edileceği, çarelerin gösterileceği ve raporun denetçiye de yollanacağı hükme bağlanmıştır. Söz konusu hükümler

---

---

değerlendirildiğinde 6102 sayılı Kanun'da şirketler için iç kontrol sistemi oluşturulmasına ilişkin bir zorunluluk öngörülmemiştir.

Şirket'te standartları belirlenmiş bir iç kontrol sistemi mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

MED Kentsel ve Sosyal Hizmetler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı Kısa Vadeli Alacakların Duran Varlıklar Hesap Grubunda Takip Edilmesi

Mahiyeti itibarıyla kısa vadeli olan ve vadesinde tahsil edilemeyen kira alacakları, 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı yerine 220 Alıcılar Hesabında izlenmiştir.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin “Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” bölümünün “C-Hesap Planı Açıklamaları” başlığı altında; ödeme süresi geçmiş ve bu sebeple vadesi birkaç kez uzatılmış bulunan bir yıldan kısa müddetli senetli veyahut senetsiz alacakların 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında, bir yıl ve daha uzun müddetli senetsiz alacakların ise 220 Alıcılar Hesabında takip edileceği belirtilmiştir.

Şirketin mali tabloları incelendiğinde; üç ayda bir tahsil edilmesi gereken ve ödeme müddeti geçmiş olan 485.262,24 TL kira alacağının 220 Alıcılar Hesabında takip edildiği anlaşılmıştır. Bu sebeple bilançoda, 220 Alıcılar Hesabı 485.262,24 TL fazla, 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı aynı tutarda noksan gösterilmiştir. Alacakların vadelerine ve mahiyetlerine göre doğru hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi gerekli düzeltme kayıtlarının 2022 yılı içinde yapıldığını, kısa vadeli olan ve vadesinde tahsil edilemeyen kira alacaklarının 220 nolu hesaptan çıkartılarak 128 nolu hesaba kaydedildiğini belirtmiştir.

BULGU 2: Bazı Uzun Vadeli Sipariş Avanslarının Kısa Vadeli Avans Olarak Kaydedilmesi

Bir yıldan uzun vadeli olarak alınan sipariş avansları 440 Alınan Sipariş Avansları Hesabı yerine 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabında takip edilmektedir.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünün "C-Hesap Planı Açıklamaları" başlığı altında; işletmenin satış maksadıyla gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleri ile ilgili olarak peşin tahsil ettiği vadesi bir yılı aşmayan avansların 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabında, işletmenin satış sözleşmesine dayanarak mal ve hizmetin tesliminden önce tahsil ettiği vadesi bir yılı aşan avansların ise 440 Alınan Sipariş Avansları Hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

Şirket mali tabloları incelendiğinde; geçmiş yıllardan devrederek gelen ve uzun vadeli alınmış olan 73.716,82 TL sipariş avanslarının 440 nolu hesap yerine, 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabında izlendiği görülmüştür. Bu sebeple bilançoda 340 nolu hesap 73.716,82 TL fazla, 440 nolu hesap ise aynı tutarda noksan gözükmektedir.

Kamu idaresi cevabında söz konusu hatanın kullanılan muhasebe programının 31.12.2021 tarihinde kendiliğinden yaptığı kayıt işleminden kaynaklandığı belirtilmiştir. 2022 yılından itibaren sipariş avanslarının vadesine uygun hesaplarda takip edileceği ifade edilmiştir.

Alınan avansların, vadeleri dikkate alınarak, doğru hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Bir Yıldan Uzun Süreli Teminatların Kısa Vadeli Olarak Kaydedilmesi

İşletme hakkı Şirkette bulunan ve üçüncü kişilere kiralanmış olan taşınmazlara ilişkin bir yıldan daha uzun süreli alınan teminatlar 426 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı Yerine 326 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edilmektedir.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünün "C-Hesap Planı Açıklamaları" başlığı altında; üçüncü kişilerin belli bir işi yapmalarını, aldıkları bir değeri geri vermelerini sağlamak amacıyla ve belli sözleşmeler nedeniyle gerçekleşecek bir alacağın karşılığı olarak alınan bir yıldan kısa süreli depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 326 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında, vadeleri bir yıldan fazla olanların ise 426 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; üçüncü kişilere kiralanmış taşınmazlar için bir yıldan uzun müddetli olarak alınan 361.881 TL teminatın 1 yıldan uzun vadeli teminatlar için kullanılan 426 nolu hesap yerine 326 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlendiği görülmüştür. Bu sebeple bilançoda 326 nolu hesap 361.881 TL fazla, 426 nolu hesap ise aynı tutarda noksan görülmektedir. Kamu idaresi cevabında, söz konusu hatanın muhasebe sisteminin 31.12.2021 tarihinde kendiliğinden yaptığı kayıttan kaynaklandığı ifade edilmiş; alınan teminatların doğru hesaplarda takip edilmesinin temin edileceği belirtilmiştir.

Teminatların vadelerine binaen doğru hesapta takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Bazı Maddi Varlıkların İlgili Hesapta Takip Edilmeyerek Doğrudan Giderleştirilmesi

2021 yılı içinde tedariki gerçekleştirilmiş olan dört adet yazar kasa 255 Demirbaşlar Hesabına kayıt edilmeyerek doğrudan gider gösterilmiştir.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünün "C-Hesap Planı Açıklamaları" başlığı altında; işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların 255 Demirbaşlar Hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; 11.200 TL tutarında dört adet yazar kasanın 255 Demirbaşlar Hesabında izlenmediği görülmüş olup, bu sebeple bilançoda 255 nolu hesap 11.200 TL noksan gözükmektedir. Faydalı ömrü bir yıldan fazla olan varlıkların ilgili duran varlık hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi, bahsi geçen yazar kasaların demirbaşlar hesabına kaydına ilişkin düzeltme işleminin 2022 yılında tamamlandığını belirtmiştir.

BULGU 5: Muhtelif Varlıkların Hatalı Hesaplarda Takip Edilmesi

Şirket envanterinde yer alan varlıklardan otopark bariyer sistemi 264 Özel Maliyetler Hesabı yerine 255 Demirbaşlar Hesabında, kafe yazılım programı ise 260 Haklar Hesabı yerine 255 Demirbaşlar Hesabında takip edilmektedir.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünün "C-Hesap Planı Açıklamaları" başlığı altında; işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların 255 Demirbaşlar Hesabında, herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan imtiyaz, patent, lisans ve benzeri harcamaların 260 Haklar Hesabında ve kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya iktisadi değerinin sürekli olarak artırılması maksadıyla yapılan giderler ile bu gayrimenkulün kullanılması için yapılıp kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların bedellerinin ise 264 Özel Maliyetler Hesabında takip edileceği belirtilmiştir.

Şirket, envanterinde bulunan ve 44.990 TL bedel ile kayıtlı otopark bariyer sistemi ile 6.895 TL bedel ile kayıtlı kafede kullanılan yazılım programının, yukarıda belirtilen hükümlerin aksine 255 Demirbaşlar Hesabında izlemesi neticesinde; bilançoda 255 nolu hesap 51.885 TL fazla, 260 nolu hesap 6.895 TL ve 264 nolu hesap ise 44.990 TL noksan gözükmektedir.

Varlıkların ilgili Tebliğde yer alan izahatlara binaen doğru hesaplarda takip edilmesi gerekmektedir. Kamu İdaresi, düzeltme kayıtlarının 2022 yılı içinde yapıldığını belirtmiştir.

BULGU 6: Şirkette Mevcut Olmayan Muhtelif Varlıkların Duran Varlık Hesaplarında Kayıtlı Bulunması

255 Demirbaşlar Hesabında kayıtlı bulunan 68.978,10 TL ve 264 Özel Maliyetler Hesabında kayıtlı bulunan 46.225,22 TL tutarında varlık fiziki olarak Şirket envanterinde mevcut değildir.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünün "C-Hesap Planı Açıklamaları" başlığı altında; işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların 255 Demirbaşlar Hesabında, kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya iktisadi değerinin sürekli olarak artırılması amacıyla yapılan giderler ile bu gayrimenkulün kullanılması için yapılıp kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların bedellerinin ise 264 Özel Maliyetler Hesabında izleneceği belirtilmiştir.

İşletme envanterinde yer almayan muhtelif iş elbisesleri, masa takımları ve otogar bariyer sistemi gibi varlıkların muhasebe kayıtlarında izlenmeye devam edilmesi sebebiyle bilançoda 255 Demirbaşlar Hesabı 68.971,10 TL ve 264 Özel Maliyetler Hesabı ise 46.225,22 TL fazla gözükmektedir.

İşletme envanterinde yer almayan söz konusu varlıkların envantere çıkarılması sebeplerinin araştırılması ve neticeye göre ilgili duran varlık hesaplarından çıkarılması gerekmektedir. Kamu İdaresi söz konusu varlıkların 2022 yılı içinde Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine devredildiğini ve bu suretle şirket envanterinden çıkartıldığını belirtmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz Kiralamalarında Protokol ve Kira Sözleşmesi Hükümlerine Uyulmaması

a) Taşınmazların İşletme Hakkı Süresini Aşacak Şekilde Kiraya Verilmesi

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ile protokol tanzim edilerek belli bir süreliğine kiralanmış olan taşınmazlar, daha uzun süreler ile üçüncü kişilere kiralanmıştır.

Şirket ile Belediye arasında 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 26'ncı maddesine dayanılarak tanzim edilen kira protokollerinde, taşınmazlara ilişkin kira başlangıç ve bitiş süreleri belirlenmiştir. Şirketin taşınmazlar üzerindeki işletme hakkı, protokolde belirtilen müddet ile sınırlı olup, bu müddeti aşacak şekilde taşınmaz üzerinde kiralama veya benzeri herhangi bir işlem tesis edilmesi mümkün değildir.

Yapılan incelemede; Belediyeden kiralanmış bulunan altı taşınmazın protokolde belirtilen kira süresini aşacak surette Şirket tarafından üçüncü kişilere kiralandığı görülmüştür. Söz konusu kiralamalarda, Belediye ile Şirket arasındaki kira protokolü sona erdiğinde Şirket ile üçüncü kişiler arasındaki kira sözleşmeleri devam edeceğinden Şirket, yetkisi olmadığı halde kiralama yapmış olacaktır.

Şirket tarafından üçüncü kişilere yapılacak taşınmaz kiralamalarında, sürenin işletme hakkı müddetini aşmayacak şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

b) Kira Borçlarının Vaktinde Ödenmemesine Rağmen Sözleşmelerin Fesih Edilmemesi

Üçüncü kişilere kiralanmış bulunan taşınmazların kira bedelleri defalarca vaktinde ödenmemesine rağmen Şirket tarafından sözleşme fesih işlemi yapılmamıştır.

Şirket ile üçüncü kişiler arasında tanzim edilen kira sözleşmelerinin tamamı, kiralama süresi ve kira bedeli hariç, aynı muhtevaya sahiptir. Bu sözleşmelerin "Fesih Yetkisi" başlıklı 14'üncü maddesinde; kiracının kira bedelini süresinde ödememesi halinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 62'nci maddesine göre 10 gün süreli ihtarname ile durumun kiracıya bildirilip ihtarnamede yazılı hususlara uyulması isteneceği ve ihtarnamede belirtilen 10'uncu günün sonunda, belirtilen hususlara uyulmadığı görülürse, kira sözleşmesi fesih edilerek kesin teminatın irat kaydedileceği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede; üçüncü kişilere kiralanmış bulunan altı taşınmaza ait kira borçlarının defalarca vadesinde ödenmediği ve dolayısıyla tahsil edilemeyen kira alacağı bulunduğu ve bu vaziyete rağmen Şirket tarafından ihtarname çekilerek fesih işlemlerinin başlatılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla Şirket hem kira gelirlerinden hem de fesih neticesinde irat kaydedeceği kesin teminat bedellerinden mahrum kalmaktadır.

Kira borçları vadesinde ödenmeyen taşınmazlar ile alakalı fesih işlemlerinin başlatılarak taşınmazların tahliye edilmesi ve kesin teminatların irat kaydedilmesi gerekmektedir.

---

c) Büyükşehir Belediyesinden Kiralanan Otoparkın Kira Protokolüne Aykırı Olarak Üçüncü Kişiyeye Kiralanması

Üçüncü kişilere devri yapılmamak üzere Belediyeden kiralanan 320 araçlık otopark, sözleşmesinde üçüncü kişilere devir yapılamayacağı belirtilmiş olmasına rağmen, üçüncü kişiyeye kiralanmıştır.

Söz konusu otoparkın kiralanmasına ilişkin Şirket ile Belediye arasında tanzim edilmiş olan protokolün 7. maddesinde; tahsis süresinin 10 yıl olduğu ve bu süre içinde 320 araçlık katlı otoparkın 3. kişilere devrinin yapılamayacağı ifade edilmiştir. Yapılan incelemede; otoparkın 10.01.2020 tarihinden itibaren on yıl müddetle üçüncü bir kişiyeye kiralandığı görülmüştür.

Belediyeden kiralanan taşınmazların tasarrufunda mevcut kira protokolü hükümlerine riayet edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>